

De wraak van Pieter Stuyvesant of De wraoke van Pieter Stoefzaand werd geschreven en getekend door Frank Spijkers en wordt voorgelezen door Klaas Dijkstra. Misschien is Pieter Stuyvesant wel de meest beroemde Stellingwerper. Maar toch weten niet veel mensen waarom ook al weer. Ja, dat is toch die kerel met die houten poot? Inderdaad! Hij was in de 17e eeuw de gouverneur-generaal van Nieuw-Nederland. Hij heeft de grondslag gelegd voor het huidige New York. Dat dit niet zonder slag of stoot is gegaan laat zich raden. Maar dat het misschien een beetje anders is gegaan dan in de geschiedenisboeken staat, daarover gaat dit verhaal...

1

We schrieven et jaor 1642. Argens in een laand, wied vot, zit een vremde man veur een simpele hutte. Hi'j kikt naor een veurwarp dat hi'j in zien haand hooit. Et locht van et vuur beschient zien angstanjaegende gezicht. Hi'j is beschilderd in de oorlogskleuren van zien stam. Mit zien ere haand maekt hi'j machtige bewegings. Hi'j raost bezwerings naor et veurwarp in zien haand. Et is een klein poppien. Een lappiespoppe mit piekerig haor. Et gezicht is wit opschilderd. Op et lief staon drie strepen. Een rooie, een witte en een blauwe streep...

Et poppien moet een blaanke man veurstellen. Een man uut Hollaand. De man die et poppien beethooit is de sjamaan* van de stam. Hi'j sprekt een vluuk uut. Een voodooovluuk. As hi'j now mit een spelde in een aarm of een bien van de poppe prikt, dan gebeurt d'r op et plak waar as hi'j prikt wat aekeligs mit de persoon die de poppe veurstelt. Dat is een voodooovluuk. De vluuk blijft bestaon zolange de poppe niet in et heilige vuur van de sjamaan verbraand is. Wat zol d'r gebeurd wezen, dat de sjamaan een vluuk uutsprekt over een onbekende Hollaander?

2

Een dag eerder... Een groep soldaoten onder anvoering van een stoere, mar nots kikkende officier, zocht heur een weg deur et oerwoold van Venezuela*. 'Manluden, we bin omtrint bi'j San Roman! We zullen die Spanjolen es zien laoten wie awwe binnen!' De anvoerder wees naor een stad. De kenonnen wodden opsteld. De officier trok zien saobel en stak him omhogens. 'Op mien bevel vuren, manluden! Leve de Rippeblik, leve de W.I.C.*!' 'Leve de Rippeblik, leve de W.I.C.!' klonk et over de vlakte veur de stad.

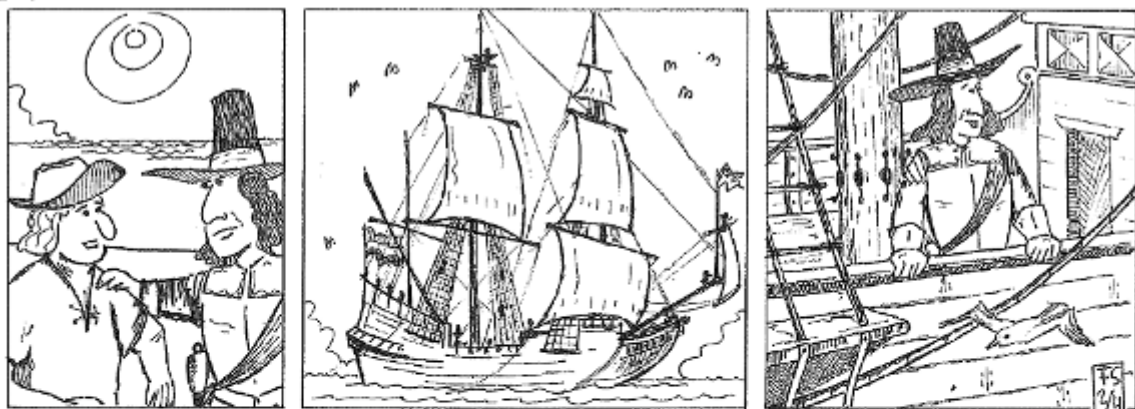
'Vuur!' bulderde de officier. De kenonnen spi'jden vuur en koegels. De koegels sleugen grote gatten in de muren. De Spanjaarden weren hielendal verrast. D'r volgde nog een salvo. Onder dekking van de kruutdaampen voerde de officier zien soldaoten an. Deur een eupening in de verwoeste mure stormden ze de stad binnen. De overdondering was perfekt. In een mum van tied was et garnizoen overmeesterd. De Spanjaarden wodden bi'j mekere brocht op et plein. De Spaanse anvoerder ston veuran. 'Ik wil graeg weten wie as jow binnen, sinjeur!'

3

'Wie as ik bin? Ha, ha, ha! Die Spanjool wet gieniens wie ik bin, manluden!' De officier stapte op de Spanjaard of en gong trots veur him staon. 'Mien naeme is Pieter Stoefzaand van Stellingwarf, goeverneur van Curaçao, uut naeme van de West Indische Compagnie!' De Spanjaard herinnerde him hoe een peer maanden leden de Spaanse troepen et eilaand bedreigd hadden en et plunderen wollen. Hi'j begreep voldaolik dat de Hollaanders hier weren om wraoke te nemen. Butendat was et de hielied nog oorlog tussen et Spaanse Riek en de Nederlanden**.

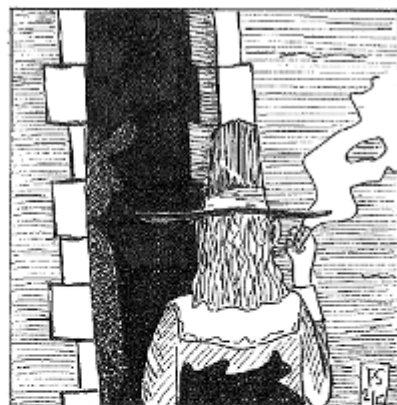
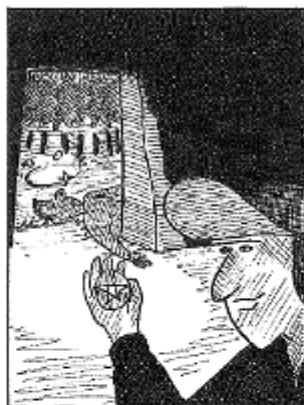
Pieter Stoefzaand wol eerherstel veur de bedreigings van zien eilaand. Veur et gemak vergat hi'j dat de Spanjaarden reageerd hadden op een eerdere keer doe de Hollaanders op streuptocht weren. De buit was meer as 3000 schaopen en geiten. De eerste tied zollen ze te cten hebben op Curaçao. De stad wodde niet plunderd. Stoefzaand paste wel op een kissen mit een kleine verraad zulver. De Spaanse edelman, Don Alfonso De Vuego, klauwde him op et heufd. 'Waacht mar,' mompelde hi'j zachies, 'we kriegen je nog wel...'

4

De ere dag wodde et vee naor de haven brocht. Et vee en et stokgoed wodden in de schippen laeden. 'Alles is an boord brocht, meneer Stoefzaand,' zee iene van de officieren. 'Mooi,' antwoordde de goeverneur. Een soldaat brocht et kissen mit zulver an boord. Et volk van Curaçao zol de kommende tied genoeg eteri'je hebben. Stoefzaand wus netuurlik wel dat hi'j op zien eupenst wezen mos. De Spanjaarden zollen et d'r niet bi'j zitten laoten. Daor was hi'j wisse van.

De schippen zielden staorigan de baai uut. De zielen bolden in de wiend. Stoefzaand ston tevreden an de reling uut te kieken over zee. 'Mit Pieter Stoefzaand vaalt niet te spotten,' mompelde hi'j veur him uut. 'Dat het die simpele domeneeszeune uut Stellingwarf toch mar mooi flikt! De wereld zal mien naeme nooit vergeten!' Een koppel kobben die langs et schip vleugen kriesten as antwoord. As hi'j weten hadde wat d'r nog gebeuren zol, dan was hi'j wissezers niet zo zelsverzekerd en tevreden west.

5

Argens in een klein dörpien kotbi'j San Roman leefde een groep veurmaolige Afrikaanse slaven. Ze weren as slaaf naor Amerike brocht, mar al rap weren ze in opstaand kommen en was et heur lokt om an de Spanjaarden te ontsnappen. De naacht nao de anval op San Roman, sloepte d'r een gedaante deur heur dörp. Veurzichies gleed hi'j van schaad naor schaad. Stief tegen de muren van de hutten androkt zocht hi'j zien weg. 'Dit is de hutte waar ze heur belangrieke spullen beweren, daar moet ik wezen!' mompelde hi'j zachies.

De waeker die veur de deure zat wodde valkundig daelesleugen. De insloeper had al rap vunnen wat hi'j zocht: de heilige zulveren amulet van de stam. Zo rap as hi'j kon verdween de insloeper weer. 'Et is klaor, meneer...', zee een schaad vanuut een stegien. 'Gien naemen, idioot, mar prima wark,' was et antwoord van een twiede man die onopvallend langs de steeg leup. Et volgende ogenblik weren die beide weer verdwenen in de wirwar van straoties in San Roman.

6

Doe de waeker weer bi'j de warken kwam draefde hi'j de hutte in en konterleerde as d'r niks vot was. Al rap hadde hi'j deur wat d'r verdween was. Zo vlogge as zien bienen him dregen konnen gong hi'j naor et stamheufd. 'Oonze heilige amulet is steulen,' vertelde de waeker an et stamheufd. 'Dat moet ofstrafd wodden,' raosde et stamheufd woedend. 'Mar we weten niet percies wie et daon het,' zee de man die de verdwiening ontdekt hadde, 'omreden ik de indringer niet zien kon.'

Et stamheufd froonste. 'Wat weten we wel, Moela?' vreug hi'j. Moela antwoordde: 'Now, op et plak van de amulet heb ik een toefien haor vunnen, wissezekers van de indringer.' Et stamheufd keek d'r es naor en zee: 'Dat is van een blaanke! Dat moet een Hollaander west wezen, die hebben San Roman ok anvallen. Die smerige slavehoolders!' Et stamheufd gong staon en reup: 'Roep Sjamaan. We zullen de dief vervluken. Hi'j zal gien rust meer kennen zolange de vluuk van kracht is! Wahaa, ha, ha,' bulderde zien gemiene lach deur et woold.

7

Sjamaan maekte een klein lappepoppien. Et wodde vuld mit alderhaande geheimzinnige kruden. As laeste wodde et toefien haor in et lief van et poppien stopt. Doe ni'jde hi'j et dichte. Hi'j tekende drie ldeurde strepen op et lief van et poppien. Sjamaan stri'jde bedwelvende kruden in et vuur. Hi'j begon vremde geluden uut te stoten en beweug aangstanjaegend mit zien hanen over et poppien in zien haand, en prikte zachies mit een lange naalde in et rechterbien.

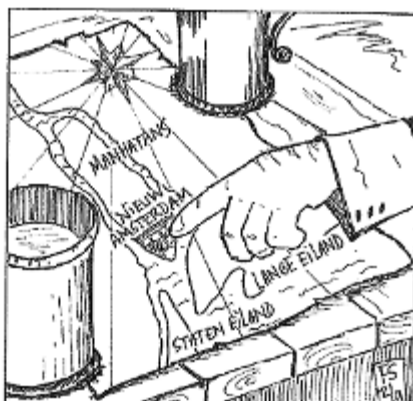
Op fort Curaçao zaggen ze de schippen van Stoefzaand veur anker gaon in de baai. Et vee wodde uutlaeden en de goeverneur gong ok van boord. Krék doe hi'j de kade op leup, stotte hi'j inienen zien rechterschienbien tegen een grote stien die d'r zokrek nog niet legen hadde. 'Vervluukt!' schul hi'j, 'dat dee zeer!' Stoefzaand wol rap weer op reize om de Spanjaarden een volgend lessien te leren. Hi'j besleut om naor et eilaand Sint Maarten te veren en et eilaand in naeme van de W.I.C. in te nemen. Ja, Stoefzaand ontpopte him as een veroverder!

8

De Spanjaarden hadden heur op Sint Maarten verschaanst. Stoefzaand leut kenonnen op een heuvel daelezeten en van daor of bescheut hi'j et Spaanse fort. Zels was hi'j doende een vaandel te plaatsen, doe heur vuur vanuut et fort beantwoord wodde. Et eerste salvo trof gien doel. Et tweede wel. Krék doe Stoefzaand him ommedri'jde en vot leup, wodde zien rechter-onderbien troffen deur een zwaore kenonskoegel. Hi'j raosde et uut van de piene. Argens in et oerwoold hadde Sjamaan mit een mes een stok van et rechterbien van et poppien ofsmeden...

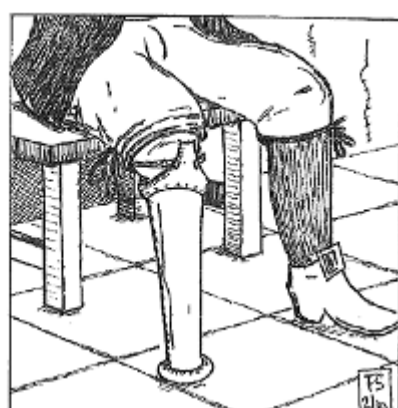
Stoefzaand karmde van de piene. Hi'j wodde in zeuven haosten naor et schip brocht. De chirurgijn* ston al klaar mit gereedschap en verbaand. Hi'j dee zien uterste best om Stoefzaand zien leven te redden. Et hiele rechter-onderbien was verdwenen. Doe hi'j klaar was zee hi'j: 'Hi'j gaot et wel redden, et is een taoie!' De chirurgijn kreeg geliek; de wonde hielde veurspoedig. Hi'j bleef wel wat koorsig. Daaromme wol Stoefzaand weeromme naor de Rippebliek om behaandeld te wodden deur de beste dokters. Mar argens in een hutte hul iene et poppien boven een vuurtien.

9

De wecommereize gong niet zo hiel goed. Stoefzaand wodde et grootste diel van de reize plaagd deur zeeziekte. 'Mien lieve God,' biddede hi'j mit zwakke stemme, 'wat hebben jow mit me veur? Ik bin nooit zeeziek...' Haostig hinkelde hi'j naor de reling. De hieltied weren d'r van die kleine ongelokkies. Hi'j snapte d'r niks van. Hoe dichter ze bi'j Amsterdam in de buurt kwammen hoe minder last as Stoefzaand van die ongemakken hadde. Blikber was hi'j now te wied vot van de voodoosjamaan en was de invloed minder groot. Mar dat wus hi'j netuurlik niet.

Liekewel bleven d'r wat kleine veurvallegies. Doe hi'j onderwegens was naor et kantoor van de W.I.C., ree d'r een rietuug deur een poele waeter en spatte him hielendal nat. 'Ik hoop wel dat dit een keer ophooit,' mompelde hi'j, 'zo kan 'k ja niet leven!' D'r was ok goed ni'js veur Pieter. De Heren XIX* wullen him benumen tot goeverneur-generaal* van Ni'j Nederland*! Een oold studie- en kaemergenoot van Stoefzaand was lid van de Heren XIX. 'Pieter Schouten! Wat is dat lange leden!' was Stoefzaand zien verraste bescheid. De mannen omaarmden mekeer.

10

'We moe'n bi'jpraoten over oonze tied in Franeker,' zee Stoefzaand. Schouten nikte: 'Ja, krek as eertieds, Pieter en Pieter!' 'Herinner ie je Marietje uut Franeker nog?' vreug Stoef. 'Ja, ik bin heur nog niet vergeten,' zochtte Schouten. Et praot gong weer veerder over zaeken: 'Mar Kieft is toch...' begon Stoefzaand. 'Kieft is een ongeschikte rabauw. We hebben him daongeven en hi'j wet dat ic zien opvolger binnen. Kieft gaat zo rap as et kan wecommen naor huus,' zee Schouten. 'Et is jow opdracht om de klonie ni'j leven in te blaazen.' Stoefzaand was slim trots. Tegere mit Schouten gong hi'j die avond een glas bier drinken.

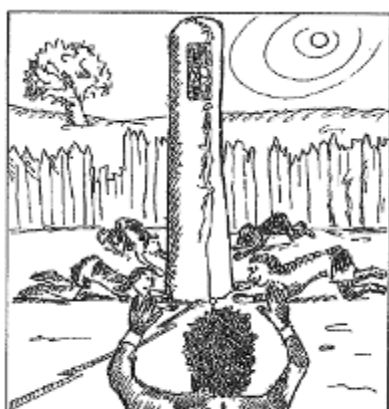
De ere dag gong Stoefzaand mit zien linkerhaand, Jan Simonsz van Peperge, naor een meubelmaeker om him een ni'j hoolten bien anmeten te laoten. 'In et vervolg nuum ik je Pieter Poot!' grinnikte Jan Simonsz. 'Aj' dat mar laoten,' lachte Pieter. De meubelmaeker had een hiel mooi hoolten bien veur him maakt. 'Et blift wel een bien van hoolt, hen,' zee Stoefzaand, 'ik bin toch gien roege piraot?' 'Heur es, Stoef, waarom versier ie je pote niet, bi'jglicks mit zulver?' raodde Jan Simonsz him. Dat vun Stoefzaand een biesterbaorlik goed idee.

11

Hi'j dochte mitien an et kissien mit zulver dat hi'j de Spanjaarden ofhaandig maeckt hadde. 'Gao mit mi'j mit, Jan,' zee Stoefzaand, dan gaon we mien hoolten bien versieren!' Stoefzaand hadde een kaemer huur in de harbarg "De Verdwaelde Tulpe", argens in Amsterdam. Doe ze daor ankammen haelde hi'j et kissien te veurschien en zette et op 'e taofel. De sleutel dreug hi'j om zien hals en hi'j maecke et kissien eupen. Jan Simonsz keek mit ogen op staelties: et kissien zat boordevol mit zulveren Spaanse munten. 'Ic liken Piet Heyn* wel, Stoef!' lachte hi'j.

Stoefzaand keerde et kissien omme en de munten kletterden op et taofelblad. 'Tjonge, daor moet ik mien hiele leven veur werken,' zochte Jan. 'Wacht mar, jow tied komt nog wel, as ie dommiet kaptein binnen van een schip en op kaapvaart* gaon dan is dit mar een kleinighied, vrund,' stelde Stoefzaand him tevreden. Jan leut mit twinkende ogen zien haand deur de barg munten gaon. Ze rinkelden doe hi'j ze weer op 'e taofel valen leut. 'Heurde ie dat?' vreug Stoefzaand inienen.

12

'Wat moet ik heuren?' Jan hadde niks biezuunders heurd. 'Laot die munten nog es op 'e taofel kletteren,' vreug Stoefzaand. Jan keek him an as was hi'j gek wodden, mar dee wat zien vrund him vreug. 'Heur ie et now? D'r zit een munt bi'j die aandere klinkt as hi'j op 'e taofel vaalt.' 'Een valseniene ne-tuurlik, dat komt vandaeg-de-dag vaeke veur.' Jan leut de munten ien veur iene op 'e taofel valen. Tot hi'j de verkeerde munt vunnen hadde. Tenleste was d'r inderdaod léne die anders klonk. 'Disse is et, Stoef!' Jan hul de munt omhogens.

'Dat is gien Spaanse munt,' zee Stoefzaand. Jan keek es goed naor de munt en was et mit Pieter iens. 'Disse munt komt uut Afrike, Stoef!' Jan Simonsz klonk hiel wisse. 'Hoe wee' dat now?' 'Ik heb twee jaor veur de W.I.C. warkt in Ivoorkust en haandeld in ebbehoolt*. Haandel in meensken, daor hadde ik gien nocht an, zeg mar. Ik bin me es verdiepen gaon in de gewoonten van die meensken daor. Ik bin d'r wisse van: dit is een heilige amulet!' 'Own', zee Stoefzaand, 'wat grappig!' 'Dat is niet grappig, Stoef. Wee' wat voodoo is?'

13

'Voodoo? Nee, gien flauw idee.' De stam die dit soorte van amuletten het is een voodoostam. Dat is een bepaald geleuf. Butendat doen ze ok nog an zwatte keunst!' Jan had d'r echt verstaand van, 'ze kun iene van verens beheksen. Daor bruken ze poppen veur die betoverd binnen. In et poppien zit meerstal wat van de persoon die ze beheksen willen. Meerstentieds haor.' 'En dan?' Stoefzaand was interesseerd in Jan zien verhael. 'Dan kun ze van verens dingen gebeuren laoten deur wat mit et poppien te doen. Bi'jglieks deur d'r in te prikken.'

'Dus as ik et goed begriepe, kan zoe'n Afrikaan in de aarm van die poppe prikken en as ie dat poppien binnen gebeurt d'r wat mit je aarm.' 'Percies! Mar ie moe'n wel eupenstaon veur dit soorte van occulte zaeken*, eers warkt et niet,' zee Jan nog. 'Hm,' mompelde Stoefzaand, 'weej' hier nog meer over? Wanneer beheksen ze iene? Zomar?' 'Nee, nooit zomar. D'r moet wel een goeie reden veur wezen. Bi'jgliks as icne een amulet steulen het.' Jan keek naor de amulet. 'Disse is steulen, dat is wisse!' grinnikte hi'j.

14

'D'r zal dus wel argens een Spanjool wezen die alderhaande vremde dingen mitmaekt zonder dat hi'j wet waaromme. Zeker is dat hi'j uutaendelik starven zal. Behalven as hi'j de amulet weeronnegeeft an de rechtmaitige eigener. Mar ja, dat is lastig, want ie hebben him buit maekt. Spietig veur die Spanjool.' 'Ik bin van gedaachten da'k him niet buit maekt hebbe,' zee Stoefzaand ernstig, 'in de kiste zitten veerder gien vremde munten. Die amulet is d'r laeter in stopt.' 'As dat zo is, dan bin ie behekst, Stoef, deur een voodoovluuk!' Jan keek hiel ernstig.

Jan herinnerde Stoefzaand an al die vremde ongemakken van de laeste tied. 'Onzin,' zee Stoef, 'ik geleuf niet in dit soorte van flauwekul.' 'Flauwekul? En je bien dan? Is dat ok flauwekul?' zee Jan fel. 'Gewoon toeval, toch...,' twiefelde Stoef. 'Lichtkaans geleuf ic onbewust wel in dit soort van toverderi'je. Dat zol verklaoren waaromme jow de hieltied pech en oongelokken overkommen.' Stoef mos toegeven dat et haost niet eers wezen kon. Hi'j schuddekopte. Hoe kon et now dat hi'j, die altied mar in ien ding geleufd hadde, now slaachtoffer was van zoe'n bi'jgeleuf?

15

'D'r is wel ién bedaeking,' zee Jan. 'Ie hebben die amulet dus niet steulen, temeensen...' 'Hé, waar ziej' me veur an?' Stoef wodde kwaod. 'As ik zeg dat ik die amulet niet steulen hebbe, dan is dat zo! Is dat dudelik?' Stoefzaand greep Jan bi'j zien hemd en trok him naor him toe. Even leek et d'r op dat Stoef Jan een stevig pak op zien donder geven zol. 'Kalm, kalm,' reup Jan schrokken. Stoef leut him los. 'Ik bedoel, voodoo werkt allieend as d'r wat van de daoder in zoe'n poppe zit...' 'Mmm,' miemerde Stoef, 'dat is dan nog een raodsel, bin 'k bange.'

'Mar wat now,' zee Stoef doe hi'j wat kalmceerd was. 'Wat now?' 'Now, in ieder geval moet die amulet weeromme. De vluuk moet stoppen!' 'Ja, dat is misschien wel een goed idee. Doukies bin ik nóg een bien kwiet,' Stoef mos d'r zels omme lachen. 'Dat schient hielemale muilik te lopen. Mit fén bien is et al lastig genoeg. En we moe'n uutzaken wie as hier achter zit en waoromme! Hi'j zal bloeden veur zien daoden! Ik wil wraoke!' Jan Simonsz was bliede dat hi'j et niet daon hadde. Stoef zien ogen spi'jden vuur!

16

Eerdad Stoefzaand votgaon zol naor Ni'j Nederland had hi'j nog wat te regelen in de Nederlanen. Hi'j gong trouwen. 'Trouwen?' vreug Jan, 'mit wie dan wel?' 'Mit Judith Bayard, de zuster van mien zwaoger.' 'Mar dan kuwwe nog niks doen an jow voodootoestaand,' zee Jan. 'Jaowel, beste Jan, ie gaon naor West-Indië en sporen die voodoostam op, en ie zuken uut wie d'r aachter zit.' Jan vun et een goed idee. 'Aj' wat vunnen hebben, kom ie naor Ni'j Amsterdam. Mar now eerst die Spaanse munten op mien hooften pote maeken!'

Een stokmennig weken laeter treffen we Jan Simonsz an in Venezuela. Middels spionnen van de W.I.C. is hi'j an de weet kommen dat d'r kotbi'j San Roman een groep Afrikaanse slaven in vri'jhied leeft. De spionnen weren d'r wisse van dat ze uut Ivoorkust kwammen. Jan ston d'r niet allieend veur, zien vrundinne Sietie was mit him mitkommen om te helpen. Ok al dee heur naeme eers vermoeden, zi'j was gien maegien uut de Rippeblik. Ze kwam uut Ivoorkust. Jan had heur vri'jkocht en mitnemen naor de Nederlanen. En ze weren verliefd wodden.

17

Sietie hiete aenlik Shakina Shasmecka, mar dat was in de Nederlanen te ingewikkeld. Dus hadde Jan een Nederlandse naeme veur heur bedocht. Jan maekte him wel zorgen. Hoe zollen ze ontvongen wodden? Gelokkig veur him was Sietie d'r bi'. Zi'j kon in ieder geval mit disse meensken praoten. De ontvangst was niet zo hiel vrundelik. De Afrikanen vertrouden et niet. As puntien bi'j paoltien kwam was Jan icne die in slaven haandelde. Veurzichtig leupen Jan en Sietie et dörp in. Et stamheufd kwam dichterbi', omringd deur strieders.

Doe bi'j Sietie van kotbi'j zag, vul him de mond eupen van alderaoise: 'Shakina Shasmecka!' staemelde hi', 'ze is weccrommekommen, de goden wo'n bedaankt!' Doe vul hi'j op 'e kni'jen en beug zien heufd naor de grond. Hi'j gebaorde naor zien stamgenoten om etzelde te doen. Allemaole gongen ze op 'e kni'jen liggen en mit de hanen op de grond te slaon. Ze reupen allemaole Sietie heur echte naeme: 'Shakina Shasmecka, Shakina Shasmecka! Shakina Shasmecka!' Jan ston d'r bi'j en keek d'r naor. Zoks hadde hi'j nog nooit mitmaekt!

18

Sietie gebaorde dat iedriene staon gaon mos. 'Mien naeme betekent in oonze tael beeldschone preensesse. Ik bin de dochter van oonze grootste keuning. Had ik je dat nooit verteld?' Jan schuddekopte. Inienen weren ze de eregaasten van de stam en veur Jan et wus was hi'j eigener van 200 schaopen en geiten. Butendat was hi'j de man van heur beeldschone preensesse. Die aovend zatten ze naost et stamheufd en was d'r vule te bepraoten. Al rap was dudelik dat Jan te vertrouwen was. Hi'j hadde een hekel an de slavehaandel.

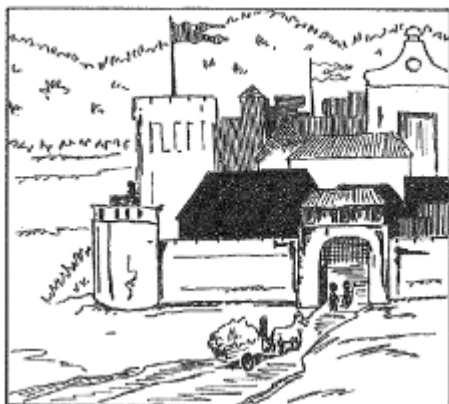
Jan vreug an Sietie om mit et stamheufd over de amulet te praoten. Et was niet zeker as disse groep heur amulet kwiet was. Sietie gebaorde en zee inkelde muulik klinkende woorden in heur tael. De ogen van et stamheufd wodden groot. 'Jim hebben de amulet bi'j jim? Dat bestaot niet!' Hi'j begon hadde te lachen. 'Die is steulen deur een Hollaander! En ik heb him vervluukt! Ik daenk dat hi'j onderwiels wel dood wezen zal,' lachte hi'j now driegende. 'Nee, hi'j is niet dood. En hi'j is ok niet de dief van de amulet,' zee Sietie kalm.

19

Doe Sietie alles verteld hadde, klauwde et stamheufd him op et heufd. 'Toch hebben we een toefte haor van him vunnen in de hutte. Hoe kan dat dan?' Dat wus Sietie ok niet. Jan gaf de amulet an et stamheufd. De ere dag zol et stamheufd an Sjamaan vraogen om de vluuk ongedaon te maeken. As veurweerde stelde hi'j wel dat Jan en Sietie de echte dief vienen zollen en him weerommebrengen bi'j de stam. Jan vreug him of as d'r nog wat over wezen zol van de dief as Stoef mit him klaor was. Mar dat was van laetere zorg.

Sjamaan zwaalde mit zien aarms over et poppien dat nog mar ien bien hadde. Hi'j maekte vremde geluden. Jan huverde bi'j et zien van et poppien. Voodoo beston dus warkelik. Stoef had zien rechteronderbien verleuren. Et poppien ok. 'Zo,' zee Sjamaan, 'de vluuk is now opheven. Mar pas as de warkelike dief hier is zal ik de poppe ritueel verbranen.' Jan en Sietie begrepen et wel. Sjamaan dri'jde him omme en daanste vot naor zien hutte. Sietie vun et een grappig gezicht. Ze begon zachies te gniezen.

20

De ere dag gongen Jan en Sietie weer vot. Et eerste diel van heur opdracht was lokt. Mar wie zat d'r achter? En waarom-me? Dat was de vraoge. Jan Simonsz besleut om naor San Roman te gaon om daor naor een spoor te zuken. Al rap bleek dat ze hier niet vule veerder kwammen. D'r weren wel Hollaanders in de stad west, mar dat gebeurde zo vaeke. Jan wodde d'r moedeloos van doe et allemaole niet lokken wol. 'Jan,' vreug Sietie, 'hoe kuj' an haor van iene kommen?' 'Weet ik vule,' zee Jan die et niet begreep, 'hoezo?'

'Simpel,' antwoordde Sietie. 'Stoef zien haor zit in dat poppien. Hoe komt zien haor bi'j Sjamaan terechte?' 'Now..., docht Jan nao, 'iene het zien haor ofknippt wiels hi'j sleup.' 'Dat had Stoef wel murken. Dan had hi'j et wel zegd.' 'Ja, dat is zo..., Jan aorzelde. 'Verduveld, ik weet et!' reup hi'j uut. Jan keek Sietie an en toegelieke reupen ze: 'De barbier* op Curaçao waor Stoef zien haor knippen leut!' Ja, dat mos et wezen! Dat is een spoor! Eerdad Stoefzaand naor San Roman gaon was, was hi'j nog bi'j de barbier west om zien haor knippen te laoten.

21

Op Curaçao gongen ze naor de barbier van Stoefzaand. Hi'j was hiel kundig. Vandaor dat de iedele Stoefzaand zien haor bi'j him knippen leut. Jan hadde een goed zin. De barbier was vanzels de daoder. Hi'j zol him wel evenpies de doemschroeven andri'jen tot hi'j bekennen zol! Sietie twiefelde: 'Waarom zol de barbier wat tegen Stoef hebben? Ik kan et niet geleuven...' 'Tja,' antwoordde Jan, 'lichtkaans het Stoef een rekin-ge niet betaeld, dat is wel es eerder gebeurd, geleuf ik...' Ze stapten de winkel van de barbier in.

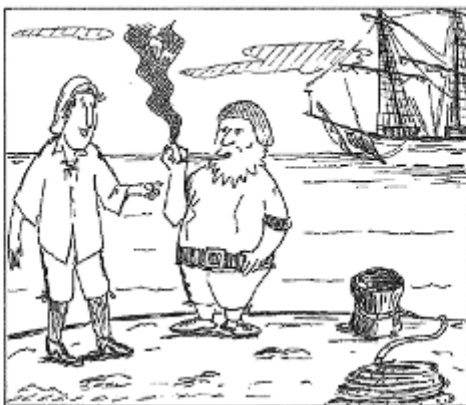
'Wat kan ik veur jow doen, edele heer?' De barbier beug as een knipmes. Eer hi'j mar wat zeggen kon was Jan naor veuren stapt en had de kleine, dikke barbier vaastegrepen. 'Vertel op, schooier! Waarom heb ie de goeverneur verraden?' Jan rammelde de man deurnekeer. 'Ikke?,' piepte de man benauwd. 'Jeje, ja!' raosde Jan. Hi'j drokte de barbier tegen de mure an, greep een vliemscharp scheermes en drokte dat tegen de keel van de aarme barbier. 'Antwoord!' Et was dudelik dat Jan gien tegenpraot duldde.

22

De barbier ston zowat te goelen. 'Ik weet van niks,' piepte hi'j, 'meneer Stoefzaand is een goeie klaant en altied slim rejaol. Zoe'n klaant wil ik toch niet kwiet?' Jan keek de man es an en leut him los. De barbier zakte snokkende op zien kni'jen. 'Dat is zo. Toch moet Stoef zien haor hier weg kommen.' Jan leup deur de winkel. 'Vertel es, beste man,' vreug Sietie niet onvrundelik, 'is hier wel es iene west die naor Pieter Stoefzaand vraogd het?' De barbier docht nao. 'Now, dat is te zeggen...'

'...Een poze leden was hier een man die vreug as ik de barbier was van de goeverneur. Ik vreug him nog waaromme as hi'j dat weten wol. Doe zee hi'j dat de barbier die de goeverneur knipte wel een goeieniene wezen mos. Doe gong hi'j weer vot.' 'En meer weej' niet?' Jan klonk wat lel. 'De ere dag kwam hi'j weeromme mit nog een man. Hi'j wol beslist dat zien maot et barbiersvak bi'j mi'j leren zol. Daor zag ik gien kwaod in,' legde de barbier uut. 'Ja, dat was de dag veur dat de goeverneur hier weer langes kwam,' herinnerde hi'j him.

23

'Ie moe'n niet zo oplopend wezen, Jan,' zee Sietie. 'Die aarme man!' 'Now ja, ik kon toch niet weten...' Jan schaemde him een betien veur zien gedrag, mar zo was hi'j now ienkeer. 'Dus we weten now dat die leerling de dag nao Stoef zien vesite an de barbier weer verdwenen was,' stelde Sietie vaaste. 'Ja, en we weten dat hi'j deur zien chef Kruyper nuumd wodde. En dat Kruyper's chef een heer van staand was, neffens de barbier.' Dat was een protte infermaosie. De volgende stap was om naor die Kruyper infermeren te gaon.

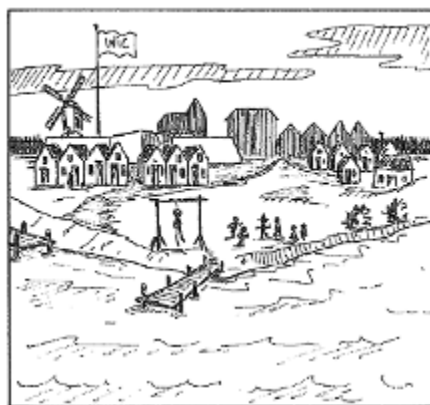
Waor koj' dat beter doen as in de haven, bedocht Jan. Et duurde dan ok niet lange cerdat Jan beet hadde. Een schipper van een schute die een veerdienst mit et vaastelaand onderhul, wus te vertellen dat Kruyper op zien schute naor San Roman veerd was. 'Hè, bah,' zochtte Jan, 'daor kommen we krek weg.' De schipper gong veerder: 'Een stokmennig daegen laeter is die Kruyper mit een deftige heer weerommeveerd naor et eilaand. 'Mmm, dat vaalt dan mit. Dan is hi'j dus nog op Curaçao!' 'Nee, dat is hi'j niet,' zee de schipper.

24

'Ik heurde ze praoten doe ze van boord gongen. Ze zollen mit de eerste de beste boot vertrekken naor Ni'j Nederland. Daor hadden ze dingen te doen.' De schipper was d'r wisse van. 'Weej' ok wie as die ere man was, schipper?' vreug Jan. 'Gien idee, makker, mar et was een rieke stinkerd, wat ik je brom! Zo ziej' ze niet vaeke op Curaçao!' Jan bedaankte de schipper en kuierde mit Sietie weeromme naor de stad. 'We moe'n zo rap meugelik naor Ni'j Nederland, maegien! Stoef moet waorschouwd wodden!'

Een staotig oorlogsschip veerde staorigan de reviermonding binnen. In de veerte koj', aj' goed keken, de vlagge van de W.I.C. wapperen zien. Hoge boven et fort. Hoge boven et kleine stattien. An dek van et schip ston de ni'je goeverneur-generaal van Ni'j Nederland. 'Mien klonie,' zee hi'j tegen zien vrouw Judith, 'ik gao d'r wat moois van maeken!' Hi'j steerde naor et eilaand, naor de vlagge, et fort en de stad. Inienen kreeg hi'j een visioen: op et plak van Ni'j Amsterdam stonnen biesterbaorliken grote wolkenkrabbers, zo wied as hi'j zien kon.

25

'Wauw!' mompelde Stoefzaand. 'Wat was dat? Een teken van de grootshied van dit plak? Dat moet wel! En ik, ik maek daor diel van uut! Pieter Stoefzaand zal Ni'j Amsterdam grootser maeken as dat Amsterdam ooit wezen zal! Wat zeg ik? Grootser as alles wat d'r ooit wezen zal! Ik!' raosde hi'j over et wacter. Stoefzaand wodde ontvongen deur Cornelis van Tienhoven. Hi'j was de tiedelike plaatsvervanger van Willem Kieft, de veurige goeverneur-generaal. 'Welkom in Ni'j Nederland, meneer Stoefzaand!'

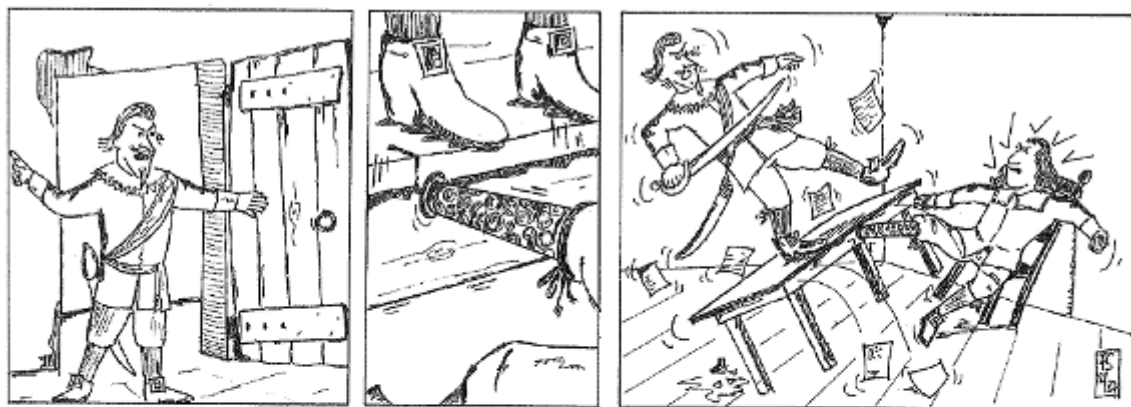
Et wodde al rap dudelik dat d'r vule te doen was. Kieft hadde niet veur niks daon kregen. Et gong niet goed in de klonie. Veural in et stattien Ni'j Amsterdam was et een bende. Iederiene dee mar wat. D'r weren gien regels. Roof en moord weren an de odder van de dag. En dan weren d'r nog de perblemen west tussen een stam Indianen en de onbuugzeme Willem Kieft. Omreden hi'j vun dat de Indianen niet an zien eisen voldeden, was hi'j een oorlog tegen heur begonnen die an beide kaanten vule slaachtoffers maekt hadde.

26

Omreden d'r onderwiels ok konflikten ontstaon weren mit de kolenisten, hadden de Heren XIX besleuten om Kieft daon te geven. De haandel lag bi'jkaans hielendal stille. 'D'r is vule wark te doen, meneer Stoefzaand,' zee Van Tienhoven nog hiel veurzichies. Van Tienhoven begeleidde Stoefzaand en zien vrouw Judith deur et stattien. Et was nog slimmer as dat Stoef al dochte. Overal waar as hi'j keek zag hi'j dronkende manluden, blaanken mar ok Indianen. Overal weren kroegen. Overal weren gokhuzen. 'Et liekt hier Sodom en Gomorra* wel, Van Tienhoven!'

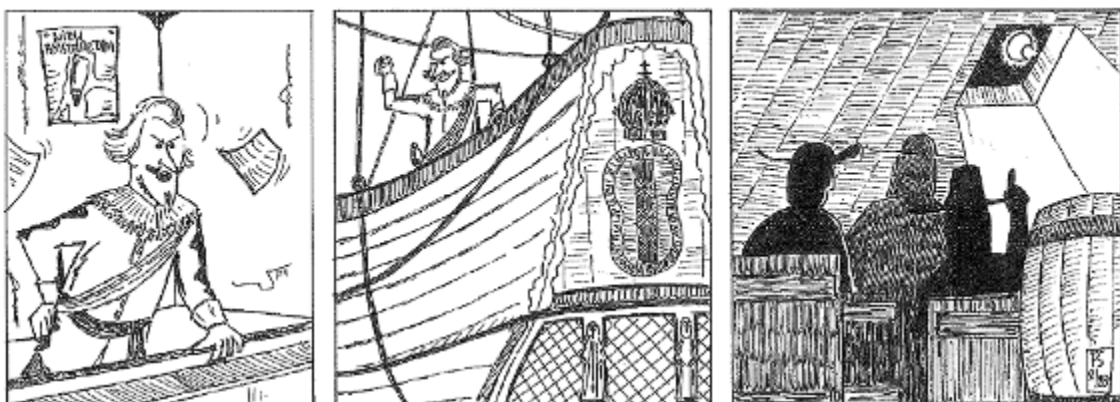
Judith wees Stoef een man an. 'Ken ie him nog, Pieter?' 'Ja,' zee Stoef, 'dat is Adriaen van Stolck. Die wol ok mit jow trouwen!' 'Van Stolck is sund kot de belangriekste koopman hier,' zee Van Tienhoven. Van Stolck begroette et echtpeer Stoefzaand vrundelik. 'Wi'j zullen nog wel mit mekere praoten,' zee Stoef doe ze ofscheid namman. 'Dat daenk ik wel,' mompelde Van Stolck. D'r weren een boel perblemen. De Indianen, de toestaand mit de Zweden, die een klonie bezet hadden an de Zuudrevier**. En dan was d'r nog de veurige goeverneur-generaal, Kieft.

27

Stoefzaand begon mit regels op te stellen. De odder in de klonie mos hersteld wodden. Inienen vleug de deure cupen van Stoef zien warkkaemer. In de deureupening ston Willem Kieft. 'Moej' es kieken wat ze oons sturen! Een hoolten pote! En ie moe'n mi'j vervangen? Ha, ha, ha! Kieft straampelde half naor binnen. 'Ie bin dronkend,' sleug Stoef de spieker op zien kop. 'Zels dan bin ik nog meer weerd as een hoolten pote!' Kieft praote mit dubbele tonge. Kieft sprong op Stoef zien warktaofel en trok zien degen. 'Ik zal mit je ofrekenen, hoolten pote!' lalde Kieft.

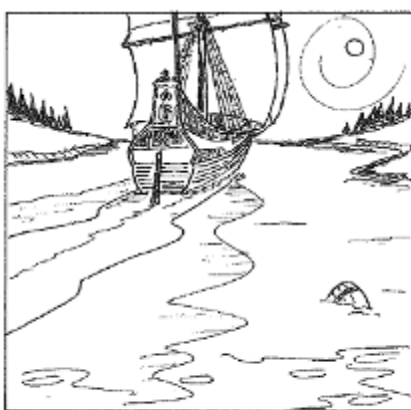
Stoef zien hassens warkten onder hoogspanning. Kieft zwaai-de mit zien saobel deur de locht. Stoef leut him achteroverval-len tegen de mure. Hi'j zette zien hoolten bien tegen de raand van de warktaofel en trapte zo hadde as hi'j kon. De taofel gong ondersteboven. Kieft verleur zien evenwicht en kwam lilik terechte. Stoef was rap overaende sprongen en ston now veur Kieft die nog op de grond lag. 'Zo, de rollen bin omme-keerd! Ze hadden geliek, jow bin een onbehouwen rabauw!' Stoef bleef hiel kalm. 'Now snap ik waoromme as et hier zoe'n bende is, meneer Kieft!'

28

Kieft straampelde de kaemer uut. 'Pas mar op! Gieniene pakt mi'j mien klonie of! Wraoke!' Stoef keek him nao deur de gang. 'Wat een vreselike kere!' mompelde hi'j. 'Alles in oder, meneer Stoefzaand?' klonk de stemme van Van Tienhoven achter him. 'Jaowel, siktaoris, wil ie d'r veur zorgen dat meneer Kieft mit et eerste schip weeromme gaot naor de Nederlanen? Hoe eerder hi'j vot is hoe beter et is! As hi'j hier nog langer blifft vermoor ik him nog!' In de gang was et een drokte van belang. Iederiene was kommen te kieken.

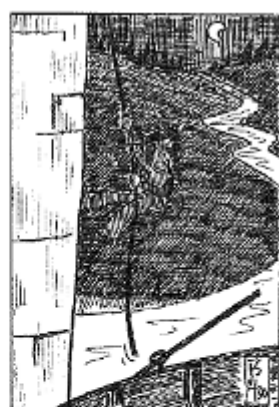
Et schip de Prinses Amelia, ston op et punt om uut te veren naor Amsterdam. Willem Kieft was an boord. Hi'j ston te tie-ren dat Stoefzaand et nog wel marken zol! Onderwiels zatten drie manluden in et diepste geheim te overleggen op een donker zoolderkaemertien: 'Luuster, omreden hi'j de hieltied nog leeft, moe'we d'r now veur zorgen dat hi'j op een ere manier et lotien legt,' zee de leider. 'Mar laot et dudelik wezen: de ondergang van Stoefzaand is et belangrickste.' De andere twieje nikten instemmend.

29

Stoefzaand hadde ok heurd dat Kieft en de domenee van Ni'j Amsterdam sund de oorlog mit de Indianen mekeers bloed wel drinken konnen. De domenee maekte Kieft zwat deur et in zien preken over de moord op de Indianen te hebben. Op zien beurt gong Kieft de zundagse preken versteuren deur zien soldaoten de kenonnen ofschieten te laoten. 'Now ja, ik bin bliede dat dit oplopende mannegien now vot is,' zochtte Stoef. Et schip veerde de haven uut, naor de oceaen. Stoef keek et schip nao. Inienen ston hi'j as vastenaegeld an de grond. 'Hi'j is et!'

Van Tienhoven ston naost Stoef en vreug: 'Wat zeggen jow, meneer?' 'Ik heb jow omnes verteld dat iene mi'j naor et leven staot. Dat moet Kieft wezen. Ik bin d'r wisse van. Boven-dat heb ik zien plak inneumen.' Stoef wus et zeker. 'As jow dat daenken, meneer, dan zal et wel zo wezen. Veureerst bin jow van him of!' Van Tienhoven hadde geliek. Mar ie konnen nooit weten as Kieft niet argens een haandlanger zitten hadde die et smerige wark veur him opknappen zol. 'Mag ik de kwessie mit de Zweden nog even onder jow andacht brengen, meneer Stoefzaand?'

30

Ja, de Zweden. Die hadden een Nederlandse klonie bezet. Dat kon niet zonder gevolgen blieden. Stoef mos hier wat an doen. Hi'j zol de Zweden anvalen eer ze in de gaten hadden wat d'r an de haand was. De soldaoten maekten heur klaor veur et gevecht. De schippen wodden laeden mit kruut en koegels. Eer hi'j votgong had Stoef d'r op toezien dat zien regels in Ni'j Amsterdam naoleefd wodden. Et was al een stok leefberder wodden. D'r kwammen de hieltied meer kolenisten naor de stad. Staorigan gruude de klonie.

Stoef kwam bedreugen uut: de Zweden leuten heur niet overrompelen. Et leek zels zo, dat ze al op de hoogte weren van Stoefzaand zien plannen. Ze hadden et hiele fort in de hoogste peraothied brocht. De kenonnen stonnen klaor om of te vuren. Stoef vluukte binnensmonds. 'Hoe kan dat now? Now gaot et vule langer duren.' D'r wodde een belegering anlegd rond et fort van de Zweden. Die naacht leut een schim him an een touw langs de muren van et fort naor beneden zakken. Hi'j stapte in een roeiboot en roeide de revier op, de duistere naacht in.

31

De Zweden leuten heur niet zomar overmeesteren. Stoef was poerraozend en begon te geleuven dat de vluuk nog van kracht was. 'Mencer,' een officier ston bi'j Stoef zien tente, 'd'r is bericht kommen uut Ni'j Amsterdam.' Stoef las de brief van Van Tienhoven. D'r weren perblemen in de klonie. De Indianen hadden de stad anvalen en plunderd. Ze vuulden heur bedreugen. De geest van Kieft weerde schienber nog omme. Et vertrouwen was hiel bros. Ni'j Amsterdam was een kruutvat. Stoef mos zo rap meugelik weerommekommen.

Daornaost had Van Tienhoven nog aander ni'js. Dat was meugelik nog slechter: de Prinses Amelia, et schip waar as Kieft mit naor de Nederlanen veerde, was vergaon en zonken. Onderzuuk hadde uutwezen dat Willem Kieft verdronken was. Kiek as de rest van de bemanning. Et was ok dudelik woden dat de Prinses Amelia saboteerd was. Wrakstokken die anspuuld weren toonden an dat d'r opzet in et spul west was. Belangricke onderdielen zoas et roer en een tal spanten, weren veur meer as de helte deurzaegd.

32

Stoef was hielendal van 't centrum deur dit bericht. An de ere kaante was d'r now wel een aende kommen an de wraakakties. De daoder was omme verdronken. D'r mos rap een aende kommen an de belegering van et Zweedse fort. Kiek doe Stoef an et onderhaandelen was mit de Zweden over een veur heur geunstig vertrek, kreeg Stoef nog een bericht uut Ni'j Amsterdam: Jan Simonsz en Sietie weren ankommen. D'r was ok weer slecht ni'js: Stoefzaand wodde verantwoordelik hollen veur de ondergang van de Prinses Amelia.

'Hoe bestaot et!' raosde Stoef, doe hi'j weeromme was in zien warkkaemer. 'Dus ze zeggen dat ik Kieft vermoord heb? Dat is onzinnig! Hoe kommen ze d'r bi'j?' 'Et schient dat de Heren XIX heurd hebben dat jow mit Kieft op voete van oorlog verkeerden,' Van Tienhoven praotte as een echte siktaoris. Stoef kon et netuurlik niet ontkennen. 'Iederiene die mit Kieft praotte was op voete van oorlog mit die man. Now ja, veureerst is d'r nog gien anklacht,' zee Stoef eernstig. 'Et wark moet hier bestlist deurgaon. Hoe zit et mit die Indianen?'

33

Et was een vrend verhael. Een kolenist die op de noordelike oever van de Manhattans woonde, had een Indiaanse vrouw doodsleugen, omreden ze perziken van zien boom steulen hadde. 'Perziken? Et moet niet gekker wodden!' raosde Stoefzaand. 'Breng die idioot hier!' Van Tienhoven leup vot en leut de kolenist ophaelen. 'Jan, ie gaon perberen om op een diplometieke meniere mit die Indianen in kontakt te kommen. Ik wil heur verhael ok heuren. Perziken!' Stoefzaand wol niet dat d'r oorlog van kommen zol mit de Indianen.

'Ie slaon iene toch niet dood omreden die een perzik pikt het van je boom?' raosde Stoef tegen kolenist Van Dijk. 'Hej' zien dat dat vrommes et dee, dan?' 'Now nee, mar ze ston bi'j mien boom en d'r laggen perziken op de grond...', verklaorde Van Dijk. 'Welja, dan slaaj' d'r mar op los, logisch!' Stoefzaand schuddekopte. Et liefst hadde hi'j de man ok doodsleugen. Mar ja, allienig God gefi en nemt. Onderwiels weren Jan en Sietie in een boot stapt en veerden via de Oostrevier** naor et plak dat Spuyten Duyvil* nuumd wodde...

34

Tegenover Spuyten Duyvil gongen ze an laand. Et kostte niet vule muuite om de juuste Indianestam te vienen. Overal dee et verhael van de perzikemoord de ronte. Ze wodden ontvongen deur de sachem* van de Indianen. Hi'j wol de striedbiele wel begrepen mar ston d'r op dat Jan de vredespiepe mit him roken zol. Naotied zol de sachem percies an Jan en Sietie vertellen hoe et neffens him gaon was. Jan pakte de piepe an en nam een trek. Et ere ogenblik dri'jde alles en zag hi'j gruun. Sietie lag dubbel van et lachen.

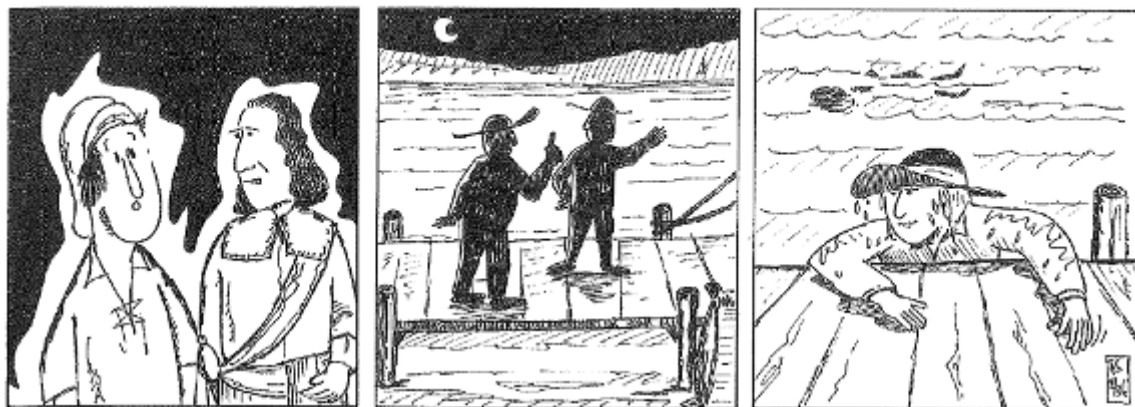
Doe Jan weer wat opknapt was begon de sachem an zien verhael. 'Oonze squaw* is de revier oversteuken omreden heur papoose** naor de ere walkaante zwommen was om zien te laoten hoe goed as hi'j dat kon. Omreden d'r ofspraakken binnen dat wi'j niet op de Manhattans kommen meugen is ze him ophaelen gaon. Doe het die blaanke hond heur doodsleugen.' 'Mar, de dieveri'je van de perziken dan?' vreug Jan, et heurde bi'jkaans idioot. 'Perziken.' 'Dat zal ik "Slechte Roker" uutstokken...' De sachem gnees om de bi'jnaeme die hi'j Jan geven hadde.

35

'Sunt de blaanken hier binnen, holen wi'j Manhattans vanof de wal in de gaten,' vervolgde de sachem. 'Mien verspieters hebben zien dat een blaanke snuiter perziken uut de boom vallen laoten het en him doe rap naor de wigwam van de blaanke hond reptc.' 'Vervluukt!' zee Jan, 'dan lopt d'r de hieltied nog iene rond die wil dat et hier fout gaot!' Jan kon wel raoden dat disse snuiter leugen hadde tegen Van Dijk over de perziken. Ze namen afscheid van de sachem. 'Now mar hopen dat ze veerder gien wraoke nemen willen,' zochtte Sietie.

Spietig genoeg weren de gemoederen slim verhit. Eer Jan en Sietie weeromme weren in Ni'j Amsterdam was d'r al weer vechteri'je west. Daorbi'j was kolonist Van Dijk ommekomen. Ok was d'r een tal kolonisten as gijzels mitneumen deur de Indianen. Stoefzaand nam et besluit, naodat hi'j et verhael anheurd had van Jan en Sietie, om de sachems van de indianestammen te nugen en tot een minlike schikking te kommen. De dood van Van Dijk interesseerde Stoef niet: 'Zien verdiende loon,' zee hi'j zo koold as een stien. 'Moord om een perzik, bah!'

36

Et lokte Stoef om de Indianen tevreden te stellen, zonder daorbi'j gezichtsverlös te lieden. 'Bovendat hebben de Indianen ok moord en plunderd.' Wat de Indianen as losgeld zaggen, beschouwde Stoef as een geschink om heur goede wil te be-naodrokken. De Indianen leuten de gijzels gaon. 'Dus d'r lopt hier de hieltied nog een verraoder rond?' Stoef keek Jan an. Van Tienhoven bemuude him d'r mit: 'Wie wil de klonie dan kepot maeken?' 'Dat weten we niet, Van Tienhoven,' antwoordde Stoefzaand, 'Kieft in ieder geval niet...'

Diezelde aovend stonnen twee manluden op de kade bi'j de Noordrevier**. 'Ik wil meer geld zien, makker,' zee de iene. 'Ie bekieken et mar,' zee de aander. 'Meer geld of ik geef jc an bi'j Stoefzaand!' De twiede man greep de eerste beet en beide manluden rolden frosselende de revier in. Evenpies later kwam iene van heur de kade weer opklauteren.

De ere morgen kwam de Zweedse goeverneur op vesite bi'j Stoefzaand. Hi'j brocht een biezondere bosschop.

37

'Wat het die Zweed zegd?' vreug Jan, doe ze weer allienig weren. 'Dat d'r tiedens de belegering een Hollaander bi'j heur was. Hi'j had de Zweden op et hatte drokt de onderhaandeling zo lange meugelik te vertraogen.' Stoefzaand nam een slok wien. 'Dat was nog niet alles, die Hollaander was d'r wisse van dat de Zweden en de Engelsen saemen de Nederlandse klonie hier wel verdielen konnen. Want Ni'j Amsterdam zol deur de Indianen verwoest wodden. Gelokkig het mien inzicht dit veurkommen!' Et klont wel arrogant, van Jan.

'Hoe dan ok, we moe'n uitzuken wie as dat west het, omreden ik mien hoolten bien d'r onder verwedden durf dat hi'j et zinken van de prinses Amelia ok op zien geweten het!' Daor kon Jan et mit iens wezen. Die avond weren ze op de bouweri'je van Stoefzaand. Een boerderi'je, een peer kilometer ten noorden van Ni'j Amsterdam. Stoef leup mit Jan over et hiem. 'Hier kom ik tot rust, Jan,' zec Stoef, 'hier wil ik starven, wee'j dat wel?' 'Now, as et now dan nog mar niet is,' lachte Jan de ernstige woorden vot van Stoef. 'Echt, Jan, wat d'r ok gebeurt, hier blief ik wonen.'

38

De ere dag wodde Stoefzaand naor de haven reupen. 'D'r is een liek anspoeld, meneer!' Stoefzaand bekeek et lichem en schrok: 'Van Tienhoven! Hoe kan dat now?' 'Lichtkaans is hi'j niet goed wodden en in et waeter valen.' 'Et zol kunnen,' zochtte Stoef. Ondaanks dit soorte veurvallen gong et de hieltied beter mit Ni'j Amsterdam. De Indianen weren rustig, de haandel bluuide en Ni'j Amsterdam wodde de hieltied welverrender. De stad was een smultkroes an et wodden. D'r weren Hollaanders, Indianen, en de hieltied meer Engelsen.

Bovendat was et zo dat d'r vaeker Engels praot wodde as Hollaans. Stoefzaand maekte him d'r zorgen over. D'r weren al zovule Engelsen, et leek wel as was et een vredige invaosie. Et was gien geheim dat Engelaand de klonie slim graeg hebben wol. Stoefzaand woonde een vergeerdering bi'j van de stadsraad. De raad had et bestuur kregen over de stad. Dat bevuul Stoefzaand hielemaole niet. Hi'j was de baos, van hi'j. Een ni'j raadslid nam et woord: 'Ik stel veur om de Engelse inwoners van et Lange Eilaand* op te nemen in de stad.'

39

'Wat is dat veur onneuzel veurstei?' Stoefzaand sprong niedrig overaende en stampte mit zien hoolten bien op de vloer. 'Meneer Stoefzaand, hool je toch in. Dit is een raodsvergeerdering, jow hebben hier niks mit van doen,' zee de burgemeester. Stoefzaand gong staon en leup woedend naor buten. 'Bin ze now hielemaole gek wodden! Ze haelen de duvel in huus!' Doe et naacht wodden was in Ni'j Amsterdam, sloepte d'r een schim uut et stadhuus. Hi'j leup langs de kade en vlakbi'j de muren van de stad was een kroeg.

'Hello, Kruyper, how is life?' 'Niet in et Engels, idioot en niet mien naeme. De muren hebben oren!' Ze bestelden twee pinten bier. 'Brenge de Engelse goeverneur op de hoogte: Ni'j Amsterdam het now een bevolking die niet tegen de Engelse overheersing wezen zal.' De twee dronken heur glas leeg. De statman* vertrok. Kruyper gong tevreden aachterover zitten. Nao een hottien verleut hi'j de kroeg en leup via de Waalstraote**, langs de stadsmure, naor huus. Bi'j de deure ston een man. 'Is et lukt?' 'Ja, meneer...' 'Gien naeme,' siste de man.

40

Doe Stoefzaand de volgende dag et raadshuus binnengong kwam zien ni'je siktaoris him integen: 'Meneer Stoefzaand, d'r is een ernstig bericht binnenkommen!' Hi'j overhaandigde een brief. 'De Engelse keuning het de hertog van York, de klonie Ni'j Nederland kedo geven,' las Stoefzaand veur. 'Bin ze hielemaole gek wodden? Ni'j Nederland is van mi'j! Ehh, van de Rippebliek! Dit is Godslastering! Et gezag dat bin ik!' Stoefzaand was raozend! Jan vertelde him dat de stadsraad d'r niet negatief tegenover ston...

Et duurde dan ok niet lange eer de Engelsen mit zwaore oorlogsschuppen veur Ni'j Amsterdam heur anker uutgooiden. 'Die statmannen laoten d'r gien grös over gruuien! Zorg dat oonze manschoppen peraot staon, siktaoris!' beval Stoefzaand. De siktaoris repte him vot. 'Zo, Jan, et zal d'r om spannen gaon.' 'Ja,' zee Jan, 'hej' om hulpe vraogd bi'j de W.I.C.?' 'Oe, al zo vaeke. Brief naor brief heb ik votstuurd naor Amsterdam. De Heren XIX hebben tot vandaegede-dag nog niet antwoord geven, schienber is et niet zo belangriek wat hier gebeurt...'

41

Et volk wodde onrustig van de aanwezigheid van de Engelse oorlogsschepen. De overmacht was zo groot dat de stad binnen een paar uren hielendal in puin scheuten wodden kon. 'De raad mos mit de gouverneur-generaal praoten gaon. We moe'n oons overgeven,' was een uitspraak die aj' van alle kaanten heurden. Mar Stoefzaand was een koppige kerel. Overgaove kwam niet veur in zien wordeboek. 'Nooit! Ik starf nog liever!' reup hi'j uut, doe hi'j heurde wat et volk wol. An de kade meerde krek een sloep mit een witte vlagge an van de Engelsen.

De onderhaandeler wodde bi'j Stoefzaand brocht. 'Wat wil de Engelse hertog?' vreug hi'j. 'De hertog van York wil dat jow zien bezit an him overdregen,' was et antwoord. 'Hier hej' oonze veurweerden veur jow oflocht.' Stoefzaand pakte de brief poerlek an, dri'jde him omme en leut de bosschopper staan. 'De veurweerden bin redelik, Stoef,' zee Jan veurzichtig, doe hi'j de brief ok lezen hadde. 'Redelik? Ik moet mien klonie overdregen an ien of ere idioot uut York? Nooit! De klonie is van de W.I.C. en ik bin hier verantwoordelik!'

42

'Zeg mar dat ik niet akkoord gao!' Stoefzaand begon alle redelijkheid uut et oge te verliezen. 'Ze zullen oons hier wegdregen moeten!' Naodat de Engelsen Stoefzaand zien staandpunt verneumen hadden, begon et beschieten van de stad. D'r brak grote paniek uut. De raad besleut om in een spoedvergeerdering bi'j mekere te kommen. Nao de zitting praotte de burgemeester buten op 'e straote mit Stoefzaand. 'Meneer Stoefzaand,' zee de burgemeester, 'wi'j zollen de veurweerden graeg heuren willen die de Engelsen jow steld hebben.' 'Die bin onredelik,' brieste Stoefzaand woedend.

Niet vule laeter had de raad besleuten om een wapenstilstaand an te vraogen. Stoefzaand was hellig votgaon naor zien bouweri'je. Jan gong him aachterna. 'Ze willen dat ik de klonie overgeef! Dat hebben ze besleuten!' Stoef ston te trillen van lelkens. 'We moe'n deurvechten tot de laeste man!' 'Stoef, luuster es,' begon Jan, 'wat is d'r op tegen om een veurdieilige vrede te sluten mit de Statmannen?' 'Alles!' raosde Stoefzaand. De traonen stonnen him in de ogen. 'Die hiele raad, et bin schooiers! En die ni'je, die kerel, die Kruyper, is de argste!'

43

'Kruyper?' vreug Jan. 'Zo hiet die vent die we hebben moeten! Et is gien toeval, Stoef! Hi'j zit overal achter! Waar woont die griezels?' vreug Jan. 'An et begin van de Briedestraote***, zee Stoef mit een breuken stemme. Jan rept him naor Ni'j Amsterdam. Et kostte him gien muute om et huus van Kruyper te vinen. Hi'j sleug de deure in en steuf naor binnen. Eerdas Kruyper wus wat him overkwam had Jan him in de hooch-greep en drokte zien heufd in een emmer mit waeter. 'Vertel op, schurk, hoe zit et mit die voodooovluuk?'

Kruyper proestte et uut. Jan ploonsde zien heufd keer op keer in de emmer. Kruyper docht dat hi'j stikte. 'Ik... ik zal alles vertellen!' staemde hi'j. Hi'j hadde de amulet steulen, et haor van Stoefzaand achterlaoten, en hi'j had ok mit de Zweden, de Indianen en de Engelsen konkelde. Jan schrok d'r van doe Kruyper him vertelde dat Van Tienhoven d'r ok bi'j betrokken was, en dat hi'j bi'j een ruzie bi'j oongelok verdrongen was. 'Wie zit d'r nog meer in et komplot?' vreug Jan kwaod. 'Dat zeg ik ni...' Jan drokte Kruyper weer in de emmer.

44

Stoefzaand schuddede van elkens doe hi'j et hiele verhael heurde van Jan. Kruyper zat opsleuten in de kelder van de bouweri'je. De ere dag zol de officiële overdracht van de klonie plakvienen. Stoef was et d'r de hieltied nog niet mit iens, mar de raad had him d'r toe dwongen. De hertog van York en Stoefzaand stonnen klaar op een podium in et fort. Stoef hul een toespraak waorbi'j hi'j de klonie an de hertog overdreug. De manluden schudden mekeers haand. De vlagge van de W.I.C. wodde daelehaeld en de Engelse vlagge wodde uutsteuken.

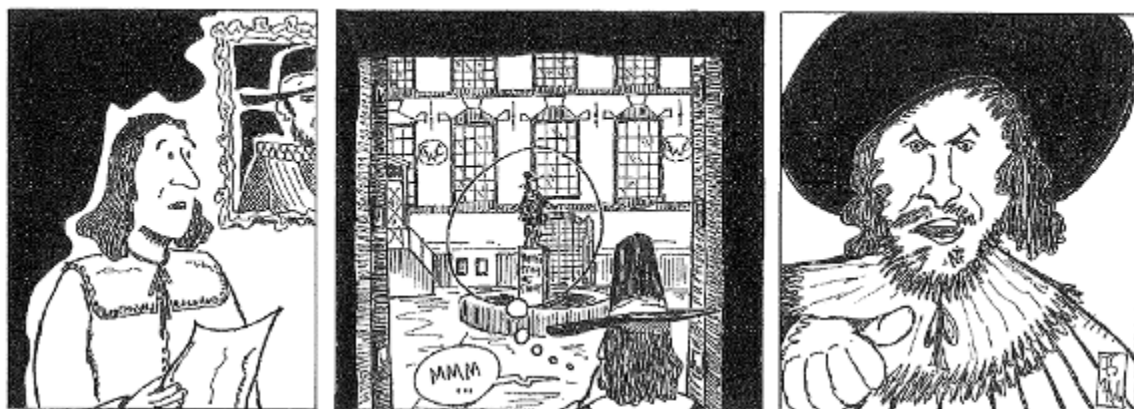
De hertog van York nam et woord: 'In et vervolg zal disse klonie de naeme New York dregen, tot in de iewighied! Tot grootshied veurbestemd. Mit daank an jow prima bestuur, Mister Stoefzaand!' Doe disse formaliteiten veurbi'j weren, leupen Stoef en Jan naor de haven. Ze gongen et handelskantoor Van Stolck in. 'Alles in odder, Adriaen?' vreug Stoef. 'Kruyper komt niet vandaage, die zit vaaste...' Adriaen van Stolck schrok. 'Ie gaon d'r an Stoefzaand, ik wol mit Judith trouwen! Ze was van mi'j!' raosde hi'j. Hi'j greep een dolk en gooidie die naor Stoefzaand. Hi'j miste.

Van Stolck wol vlochten. Mar Stoef was rapper; hi'j had zien hoolten bien losmaekt en naor Van Stolck gooid. Pieter zien pote raeckte de man hadde tegen et heufd. Et kostte now gien muute om him te overmeesteren. Van Stolck en Van Tienhoven wollen Stoef uut de weg rumen mit hulpe van Kruyper. Van Tienhoven zol dan goeverneur wodden en Van Stolck zien twiede man. Spietig genoeg kon Stoef niks officieel bewiezen. Hi'j zol de schuld kriegen van et verlös van de klonic. Veur hi'j ofreide rumde Stoef in et stadhuus zien warkkaemer op.

45

D'r klont een vluuk uut een aandere kaemer. Jan rumde daor de spullen van de W.I.C. op. Hi'j had een kiste van de trappe valen laoten. Et ding had een dubbele bojem. D'r kwammen brieven uut, die an Van Tienhoven schreven weren. 'Wel hej' now wel ooit!' reup Stoef doe hi'j de brieven zag. De opdracht om et him lastig te maeken en et leven te benemen, kwam uut Amsterdam! 'Beste Cornelis, as Stoefzaand verdwenen is, zorg ik d'r veur dat ie him opvolgen. Alles is toestaon!' las Stoef in een brief. Onderan de brief ston een naeme.

46

Stoefzaand was hielendal in de warre. 'Dat Van Tienhoven jeloers was op mien anstelling, kan ik nog begriepen... mar dat hi'j hier aachter zit... ik snap et niet, Jan, echt niet...' Stoefzaand had d'r schone genoeg van. Hi'j mos naor de rippeblik, om een verklaoring te geven over de gebeurtenissen in Ni'j Nederland. De brieven zollen zien onschuld bewiezen. Alles ston d'r in. Van de voodoovluuk, via de vechteri'je mit de Zweden en Indianen tot an et vergaon van de Prinses Amelia. Alles. Ok et verraad an de Engelsen.

In et West Indisch Huys zatten de Heren XIX te vergeerden doe Stoefzaand mit de niet te weerleggen bewiezen van zien onschuld binnenkwam. 'Heren, et dot me zeer een man anwiesen te moeten die ik beschouwde as mien vrund.' Iene van heur kwam mit een vertrokken gezichte in de bienen: 'Stoefzaand, ie hebben heur van mi'j opakt! Marietje, de dochter van oonze hospita* in Franeker. Zi'j was van mi'j!' 'Pieter Schouten, Marietje keus veur Franciscus Hendricusz de Speyker, die vent van de V.O.C., wussen jow dat niet?' zee Stoef koel.

47

Schouten was stomverbaasd. 'Mit die vent van...', staemderde hi', 'ik wus niet...' 'Ja,' zee Stoef mit inholen woede, 'mit him, vrund. Ik eis now schaedeloosstelling veur et verlös van mien bien. Ik daeg jow uut tot een duel, menceer Schouten...' Stoef zien stemme klonk iezig... Midden op de Dam stonnen de oolde vrunden tegenover mekeer. Ieder mit een pistool in de haand. D'r klonk ien schot dat galmde over et plein. 'Stoef!' raosde Jan. Schouten hadde as eerste scheuten. Stoefzaand was in zien rechteraarm rackt. Hi'j vertrok zien gezicht van de piene.

Zodoende kon hi'j zien arm niet meer omhogens doen om op zien tegenstaander te richten. Schouten richtte nog een keer. Zien vinger gong al om de trekker. Doe scheut Stoefzaand. Schuin naor beneden. De koegel trof Schouten in de rechterkni'je, die was hielemaole an fladden. De man zakte karmende van piene in mekeer. Stoefzaand keek naor him en zee: 'Schouten, begriep me goed: gieniene heurt toe aan iene! Wi'j allemaole beheuren an God. Laot dit een les veur jow wezen.' De man wodde onder gekarm ofvoerd naor et rasphuus*.

48

Hoe gong et veerder? Kruyper wodde naor de voodoostam brocht. Daor maekt hi'j et dörp now schone. Sjamaan verbraande de Stoefzaandpoppe in zien heilige vuur. Jan en Sietie bleven bi'j heur wonen. Schouten bekende dat hi'j tegere mit Van Stolck et voodooplan bedocht hadde. Doe dat niet lokte, schackelde hi'j Van Tienhoven in. In de pepieren van Pieter Schouten wodde een hiele ris brieven ontdekt. Die weren deur Stoefzaand an de Heren XIX schreven. Mit et verzuuk om hulpe. Schouten hadde ze achteroverdrukt om zo Stoefzaand de schuld in de schoenen te schoeven van et verlös van de klonie.

En wat dee Stoefzaand? Hi'j gong weermome naor Ni'j Amsterdam... eh, New York. Hi'j trok him weermome uut et eopenbaore leven en geneut van wat zien gezin en de bouweri'je him te bieden hadden. Hi'j leut zien slaven vri'j en nam heur in dienst tegen betaeling: gieniene is van iene, uiteindelik... Et bleek dat de overdracht niet slecht was veur liekwel de klonie as veur de W.I.C.: de handel bleef deurgaon. Stoefzaand rakte uut de tied in 1672. Hi'j wodde begreven in zien eigen kapel: St. Mark's in the Bowery. Ok is d'r een hiele wiek naor him vernuimd in the city that never sleeps: Stuyvesant Town. Warkelik waar niet slecht veur een jonge uut Stellingwarf...

